

KRONOLÓGIA

1985

március 10. Meghalt Konsztantyin Csernyenko, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának (SZKP KB) főtitkára.

március 11. Az SZKP KB soron kívüli plénumán Mihail Gorbacsovot választották főtitkárrá. Kezdetét vette a peresztrojka ('átalakítás') és a glasznosztj ('nyíltság') időszaka.

május 7. Az SZKP KB elfogadta az iszákosság és az alkoholizmus elleni küzdelemlről szóló rendeletet.

1986

február 25. Összeült az SZKP XXVII. kongresszusa.

április 26. Robbanás következett be a Kijev melletti Csernobili Atomerőműben.

május 14. Mihail Gorbacsov először beszélt nyilvánosan a csernobili katasztrófáról.

1987

április 11–12. Taskentben a krími tatárok nemzeti mozgalmanak kezdeményező csoportja levélben fordult Mihail Gorbacsovhoz, hogy mihamarabb engedélyezzék visszatelepülésüket szülőföldjükre, a Krimre.

július 10. Kijev. Vitalij Maszol lett az Ukrán SZSZK miniszterelnöke (gépgyári mérnök, igazgató, 1972-től állami hivatalnok).

december 7–10. Washington. Mihail Gorbacsov és Ronald Reagan csúcstalálkozóján aláírták a közép-hatótávolságú rakéták felszámolásáról szóló szerződést.

december 21. A szovjet hatalom ukrainai kikiáltásának 70. évfordulóján mondott ünnepi beszédében Volodimir Scserbickij, az Ukrán SZSZK elnöke először nevezte az 1932–1933-as „élelmezési problémákat” éhínségnek.

1988

június 7. A moszkvai *Pravda* közzétette a szövetségi törvényt.

június 10. Kijevben a krími tatárok ügyeivel foglalkozó állami bizottság a *Pravda Ukraini* című lapban tette közzé, hogy az érintett szervek

megszüntettek minden korlátozó intézkedést a krími tatárok jogait illetően, szavatoltan egyenlő jogokat élveznek a többi szovjet állampolgárral, többek között a lakhely megválasztása tekintetében.

június 28. Moszkvában az SZKP XIX. országos konferenciáján a társadalom átalakításának és demokratizálásának kérdéseivel foglalkoztak. Döntöttek arról, hogy megszűnik a pártszervek ellenőrzése a végrehajtó hatalmat gyakorló tanácsi szervek felett.

június–augusztus. Szovjetuniószerre méltatták, hogy a Kijevi Rusz 1000. éve vette fel a kereszténységet.

szeptember. Néhány kárpátaljai magyar iskolában megkezdték a magyar történelem fakultatív oktatását.

október 1. Andrej Gromiko nyugdíjba vonult, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke Mihail Gorbacsov lett.

november 20. Moszkvában a Legfelsőbb Tanács soron kívüli ülészakán módosították a szovjet alkotmányt és a népképviselők megválasztásáról szóló törvényt, azaz törvényerőre emelték a XIX. pártkonferencián elfogadott új politikai irányelveket.

1989

február 11. Kijevben megalakult a Tarasz Sevcsenko Ukrán Nyelvi Társaság.

február 15. Befejeződött a szovjet csapatok kivonulása Afganisztánból.

február 26. Ungváron megalakult a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ). Elnök: Fodó Sándor.

február–március. Az ukrainai sajtó széles körben megvitatta Ukrajna Népi Mozgalmának (a RUH) programját.

március 1. A szovjet–magyar határon megnyíltak az első olyan határátkelők, amelyek a kishatárforgalmat biztosítják.

március 15. 1944 óta első ízben ünnepelte szabadon nemzeti ünnepét a kárpátaljai magyarság.

március 26. Népképviselő választások a szovjet Legfelsőbb Tanácsba.

július 12. A szovjet Legfelsőbb Tanács Nemzetiségügyi Bizottsága a krími tatárok kérdésével foglalkozó bizottságot alakított.

július 16. Tiszaújlak határában felavatták a Rákóczi-szabadságharc első győztes csatájának színhelyén újjáépített turulmadaras emlékművet, amelynek eredetijét 1945-ben lerombolták. Ettől kezdve minden évben megtartják a Turul-ünnepséget, a kárpátaljai magyarság legnagyobb találkozóját.

szeptember 8–10. Kijevben megalakult a RUH.

- szeptember 28.* Kijev. Volodimir Scserbickij leköszönt az UKP KB főtítkári posztjáról. Utódja Volodimir Ivasko.
- október 27–28.* Az USZSZK Legfelsőbb Tanácsának ülészakán törvényt fogadtak el a köztársaság népképviselőinek megválasztásáról, valamint jóváhagyták a nyelvtörvényt.
- december 4.* A Szovjetunió elítélte az 1968-as csehszlovákiai bevonulást.
- december 13.* Kijevben hatályon kívül helyezték a görög katolikus egyházat betiltó 1949-es rendeletet.

1990

- január 7.* Több évtizedes szünet után Ukrajnában először méltatták széles körben a (z ortodox) karácsonyt.
- január 30–31.* Megalakult a moszkvai patriarchátusnak alárendelt Ukrán Pravoszláv Egyház.
- február 27.* Moszkvában törvényt fogadtak el az elnöki (államfői) tisztség bevezetéséről a Szovjetunióban; módosították az 1977-es alkotmányt.
- március 4., 18.* A legfelsőbb tanácsi és a helyhatósági választások első és második fordulója az Ukrán SZSZK-ban.
- március 6.* Moszkva. Elfogadták a magántulajdonról szóló törvényt.
- március 11.* Vilniusban a Litván SZSZK Legfelsőbb Tanácsa nyilatkozatot fogadott el a litván államiság újjáélesztéséről.
- március 12–15.* Moszkvában népképviselők soron kívüli harmadik kongresszusán a Szovjetunió elnökévé választották Mihail Gorbacsovot. Ismét módosították a szovjet Alkotmányt, megnyitva az utat a többpártrendszer előtt.
- március 29.* Kijevben megalakult az Ukrán SZSZK nemzetiségekkel foglalkozó állami bizottsága.
- április 3.* Moszkva. A Legfelsőbb Tanács törvényt fogadott el a Szovjetunió szövetségi tagköztársaságai kiválásának rendjéről.
- június 11.* Az ukrán köztársaságban a „moszkvai időről” (két órával van előrébb a közép-európai időnél) áttértek a „kijevi időre” (egy órával van előrébb a közép-európai időnél).
- június 12.* Moszkvában az Orosz Föderáció népképviselőinek első kongresszusa nyilatkozatot fogadott el az Orosz Föderáció szuverenitásáról.
- június 20.* Kijevben megsemmisítették az UKP KB által az 1940-es évek végén – az 1950-es évek elején hozott, az ukrán irodalom, művészet, történettudomány fejlődését hátrányosan érintő határozatokat.

- június 28.* Kijevben az Ukrán SZSZK Legfelsőbb Tanácsa napirendjére tűzte az állami szuverenitás kérdését.
- július 2–13.* Moszkvában az SZKP XXVIII. kongresszusán elfogadták a *Humánus, demokratikus szocializmus felé* című programdokumentumot.
- július 16.* Kijevben az Ukrán SZSZK Legfelsőbb Tanácsa elfogadta az állami szuverenitásról szóló nyilatkozatot. A napot állami ünneppé, a függetlenség napjává nyilvánították.
- július 23.* Kijevben az ukrán Legfelsőbb Tanács elnökévé választották Leonid Kravcsukot, az UKP KB másodtitkárát.
- július 24.* Kijev főterén, a Hrescsatikon összegyűlt tömeg követelésére felvonták a sárga-kék nemzeti színű zászlót.
- július 30.* Kijevben az ukrán Legfelsőbb Tanács határozott az ukrán köztársaság területéről a szovjet hadseregbe behívott katonák visszahívásáról.
- augusztus 3.* Kijevben az ukrán Legfelsőbb Tanács törvényt hozott az Ukrán SZSZK gazdasági függetlenségéről.
- augusztus 24.* Jeszenszky Géza és Anatolij Zlenko külügyminiszterek Budapesten közös nyilatkozatot írtak alá. „Mindkét ország népei közeledésében fontos szerepet hivatottak játszani a két ország területén élő nemzeti csoportok.”
- október 15.* A Nobel Békédíjat Mihail Gorbacsov kapta meg.
- október 23.* Kijevben az ukrán Legfelsőbb Tanács megsemmisítette az Ukrán SZSZK Alkotmányának 6. cikkelyét, amely a kommunista párt vezető szerepét mondta ki és elfogadta Vitalij Maszol kormányfő lemondását.
- november 14.* Az Ukrán SZSZK új kormányfője Vitold Fokin (bányamérnök, bányagazgató Donbászban, 1971-től az USZSZK Állami Tervhivatalában dolgozott, 1987-től annak elnöke).
- november 19.* Kijevbe látogatott Borisz Jelcin, ahol egyezményt írtak alá az Ukrán SZSZK és az Orosz Föderáció együttműködéséről.

1991

- március 17.* Országos referendumot tartottak a Szovjetunió egysége megőrzésének kérdésében. A lakosság többsége a szövetség fennmaradása mellett adta le voksát. Kárpátalján az ukrainjai átlagnál kevesebben (62%) mondtak igent az unióra.
- április 1.* Megszűnt a Varsói Szerződés, a közép-európai szocialista országok katonai szövetsége.
- április 17.* Az Ukrán SZSZK Legfelsőbb Tanács törvényt alkotott az ukrainjai politikai repressziók áldozatainak rehabilitálásáról.

- április 23.* Novo-Ogarjovóban Mihail Gorbacsov találkozott 9 szovjet tagköztársaság vezetőivel (a balti államok, Örményország, Grúzia és Moldova képviselői nem voltak jelen). A belpolitikai helyzetet vitatták meg.
- május 31.* Leonyid Kravcsuk, az USZSZK és Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke Budapesten nyilatkozatot írt alá az USZSZK és Magyarország kapcsolatainak alapjairól. A két fél vállalta: „Megteremtik a feltételeket ahhoz, hogy mielőbb megkezdhesse tevékenységét a magyar konzuli intézmény az USZSZK-ban és az ukrainai konzuli képviselet az MK-ban.”
- június 12.* Borisz Jelcint közvetlen népszavazással az Orosz Föderáció elnökévé választották.
- június 28.* Budapesti ülésükön a tagállamok feloszlatták a Kölcsönös Gazdasági Segítségnyújtás Tanácsát (KGST), a közép-európai szocialista országok gazdasági együttműködési szervezetét.
- június 30.* Befejeződött a szovjet csapatok kivonulása Magyarországról.
- július 5.* Kijevben az ukrán Legfelsőbb Tanács döntött a köztársaságban az elnöki (államfői) pozíció bevezetéséről.
- július 10.* Borisz Jelcin orosz elnök rendeletben tiltotta ki a politikai pártokat az Orosz Föderáció állami hivatalaiból.
- augusztus 10.* Jeszenszky Géza magyar külügyminiszter megnyitotta a Magyar Köztársaság kijevi főkonzulátusának ungvári képviseletét.
- augusztus 18.* A késő esti órákban Moszkvában rendkívüli bizottság vette át a hatalmat. Mihail Gorbacsov szovjet elnököt a Krímen tartották fogva. Moszkvában rendkívüli állapotot vezettek be, a hadsereget az utcára vezényelték.
- augusztus 19.* Oroszország vezetői nyilatkozatban ítélték el a puccsot, ellenállásra szólították fel a lakosságot. Leonyid Kravcsuk ukrán elnök nyíltan nem foglal állást. Az ungvári városi tanács viszont törvénytelennek minősítette a moszkvai hatalomátvételt.
- augusztus 20.* Az ukrán Legfelsőbb Tanács Elnöksége kinyilvánította, hogy a moszkvai rendkívüli bizottság döntései Ukrajna területén nem érvényesek.
- augusztus 21.* Moszkvában Borisz Jelcin elnök bejelentette a puccs megghiúsulását. A katonaságot visszarendelték a laktanyákba.
- augusztus 24.* Kijevben az ukrán Legfelsőbb Tanács rendkívüli ülészakán kikiáltották Ukrajna függetlenségét. Ez a mai független ukrán állam születésnapja.
- augusztus 26.* Az ukrán köztársaságban betiltották a kommunista pártot.

- augusztus 31.* Ungvár főteréről eltávolították a Lenin-szobrot. Kárpátalján utolsóként Csap „adja meg magát”, ahol népszavazást is tartottak a kérdésben.
- szeptember 4.* Kijevben a Legfelsőbb Tanács épületére felhúzták a nemzeti kék-sárga zászlót.
- október 5.* Megalakult az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség.
- október 8.* Kijevben a Legfelsőbb Tanács elfogadta az állampolgársági törvényt.
- október 22.* A szovjet vezetés elítélte az 1956-os magyarországi szovjet beavatkozást.
- november 1.* Kijevben a Legfelsőbb Tanács elfogadta az ukrajnai nemzetiségek jogairól szóló törvényt.
- november 4.* Kijev. A Legfelsőbb Tanács elfogadta az államhatárról szóló törvényt.
- december 1.* Az Ukrajnában megtartott országos népszavazáson a lakosság 90%-a támogatta a köztársaság függetlenségét. Az elnökválasztáson Leonyid Kravcsuknak a választópolgárok 60%-a szavazott bizalmat (közgazdász, különböző pártfunkciókat töltött be, 1970-től az Ukrán Kommunista Párt Központi Bizottságában tevékenykedett, 1990–1991-ben az Ukrán SZSZK Legfelsőbb Tanácsának elnöke volt, ebből a pozícióból választották államfővé). Kárpátalján a választópolgárok 78%-a a terület különleges státusú önkormányzatára, a Beregszászi járásban 81,4%-a a magyar autonóm körzet megalakítására szavazott.
- december 2.* A független Ukrajnát elismerte Lengyelország és Kanada.
- december 3.* A független Ukrajnát elismerte Magyarország.
- december 4.* Megnyílt Magyarország kijevi nagykövetsége.
- december 6.* Antall József magyar miniszterelnök Kijevbe látogatott. A látogatás során Leonyid Kravcsukkal aláírták a magyar–ukrán alapszerződést.
- december 7–8.* Belovezsszkaja Puscsa. Breszt közelében Borisz Jelcin orosz, Leonyid Kravcsuk ukrán és Sztanyiszlav Suskevic belorusz elnök meg egyeztek, hogy a Szovjetuniót felszámoltnak tekintik, s létrehozzák helyette a Független Államok Közösségét.
- december 10–12.* Ukrajna, Belorusszia és Oroszország semmisnek nyilvánította a Szovjetunió megalakulásáról szóló 1922. december 30-i szerződést.
- december 21.* Alma-Atában a 15 volt szovjet tagköztársaságból 11 aláírta a Független Államok Közösségének megalakításáról szóló egyezményt.
- december 25.* Lemondott Mihail Gorbacsov, a Szovjetunió elnöke.

1992

- január 1.* Ukrajna területén bevezették a hivatalos fizetőeszközt, a rubelt kiegészítő kupont.
- január 30.* Helsinkiben Ukrajna az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) tagja lett.
- március 4.* Az ukrán Legfelsőbb Tanács elfogadta a privatizációs törvényt.
- március 24.* Megnyílt Ukrajna budapesti nagykövetsége.
- május 5.* Szimferopolban a krími Legfelsőbb Tanács kikiáltotta a Krími Köztársaság függetlenségét.
- május 6.* Szimferopolban a krími Legfelsőbb Tanácsa elfogadta a Krími Köztársaság Alkotmányát.
- június 25.* Kijevben megalakult a kijevi patriarchátusnak alárendelt Ukrán Pravoszláv Egyház. Isztambulban Albánia, Örményország, Azerbajdzsán, Bulgária, Grúzia, Görögország, Moldova, Románia, Oroszország, Törökország és Ukrajna létrehozta a Fekete-tengeri Gazdasági Együttműködési Szervezetet, a Fekete-tenger partvidéke államainak gazdasági együttműködő fórumát.
- június 30.* Kijevben az ukrán Legfelsőbb Tanács törvényt fogadott el jogkörök megosztásáról az Ukrajna és a Krími Köztársaság államhatalmi szervei között.
- szepember.* A krími Legfelsőbb Tanács a krími Alkotmányt hozzáigazította Ukrajna Alkotmányához.
- október 2.* Kijevben lemondott Vitold Fokin kormányfő.
- október 2–22.* Valentin Szimonenko az ukrán miniszterelnök (1983 és 1992 között az odeszai városi tanács elnöke, 1992 júliusától az államfő megbízottja Odesza megyében). Utódja Leonyid Kucsma (mérnök, párttitkár, 1960–1992 között hadiipari és űrtechnológiai vállalatoknál, többek között Bajkonurban dolgozott különböző tisztségekben, vezérigazgató a dnyipropetrovszki gépgyárban, 1990-től parlamenti képviselő, a Legfelsőbb Tanács nemzetbiztonsági bizottságának tagja).

1993

- április 30.* Ungváron megalakult a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége. Elnök: Dupka György.
- május 15.* A Kárpátaljai Ruszinok Társaságának munkácsi konferenciáján megalakították Podkarpatszka Rusz árnyékkormányát. Az eseményt a vezetők Pozsonyban jelentették be, ami diplomáciai feszültséget okozott Ukrajna és Szlovákia között.

június 16. Életbe lépett a magyar–ukrán alapszerződés.

július 9. Moszkvában az Orosz Föderáció Legfelsőbb Tanácsa Szevasztopolt orosz várossá és a Fekete-tengeri flotta központi bázisává nyilvánította.

szeptember 3. Maszandra. Leonyid Kravcsuk és Borisz Jelcin államfők jegyzőkönyvet írtak alá a Fekete-tengeri flotta körüli helyzet rendezéséről.

szeptember 9. Kijevben lemondott Leonyid Kucsma miniszterelnök. Utódja Juhim Zvjahilcskij (mérnök, bányaigazgató Doneckben, 1990-től népképviselő, 1992 novemberétől a donecki városi tanács elnöke, 1993 júniusától első miniszterelnök-helyettes).

október 5. Ukrajnában ismét legalizálták a kommunista pártot.

november 18. Kijev. Az ukrán Legfelsőbb Tanács ratifikálta az atomfegyverek korlátozásáról szóló Start-1 egyezményt és a lisszaboni jegyzőkönyvet.

1994

január 14. Moszkvában Ukrajna, Oroszország és az USA háromoldalú egyezményt írtak alá az Ukrajna területén található atomfegyverek leszereléséről.

március 10. Beregszászon megnyílt az Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház. Főrendező Vidnyánszky Attila.

március 23. Brüsszelben Ukrajna és az Európai Unió partnerségi és együttműködési egyezményt írt alá.

március 27., április 10. Ukrajnai parlamenti választások első és második fordulója. A több mint 5.600 képviselőjelöltből az első fordulóban csak 49 képviselőt, a másodikban újabb 289 képviselőt választottak meg, végül 366-an kaptak mandátumot a 450 fős parlamentbe. 28 politikai párt állított jelöltet. Az újabb és újabb pótválasztások elhúzódtak a következő soros parlamenti választásokig. 30 körzetben így sem sikerült képviselőt választani. A kommunisták 25%-ot, a népi mozgalom 5,9%-ot, a parasztpárt 5,34%-ot, a szocialisták 4,15%-ot értek el, de rajtuk kívül még kilenc párt képviselője jutott be a Legfelsőbb Tanácsba (Ukrán Köztársasági Párt, Ukrán Nacionalisták Kongresszusa, Ukrajna Kereszténydemokrata Pártja, Ukrajna Demokratikus Újjászületésének Pártja, Ukrajna Demokratikus Pártja, Munkapárt, Ukrajna Szociáldemokrata Pártja, Ukrán Konzervatív Köztársasági Párt, Ukrajna Társadalmi Kongresszusa). A 169. számú beregszászi választókerületben, az egyedüliben, ahol magyar képviselő a győzelem esélyével indulhat, a független jelölt Tóth Mihály, beregszászi járási elnöki megbízott győzött.

- június 16.* Ukrajna miniszterelnöke Vitalij Maszol lett (1987 júliusa és 1990 októbere között ukrán miniszterelnök, 1990-től parlamenti képviselő, a Legfelsőbb Tanács költségvetési bizottságának tagja).
- június 26.* Az ukrainai elnökválasztás első fordulójából Leonyid Kravcsuk és Leonyid Kucsma jutott a második fordulóba.
- július 10.* Az ukrainai elnökválasztás második fordulójában az ország elnökévé Leonyid Kucsrát választották meg (1992 októbere és 1993 szeptembere között miniszterelnök volt).
- július 24., július 31., augusztus 7.* Az ukrainai parlamenti választások harmadik, negyedik és ötödik fordulója.
- szeptember 15.* Beregszászon megnyitották a Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskolát.
- november 16.* Az ukrán Legfelsőbb Tanács törvényt fogadott el arról, hogy csatlakozik az 1968-as Atomsorompó Egyezményhez.
- november 27.* Szolyván felavatták a Sztálinizmus Áldozatainak Emlékparkját.

1995

- március 3.* Jevhen Marcsuk lett a megbízott miniszterelnök (1963-tól az ukrán KGB operatív, majd elhárító tisztje, tábornok, 1990–1991-ben védelmi miniszter, 1991 novemberétől 1994 júliusáig az Ukrán Nemzetvédelmi Hivatal vezetője, utána miniszterelnök-helyettes).
- április 4.* Kijevben Ukrajna és Magyarország egyezményt írt alá a II. világháború során a másik ország területére került kulturális értékek visszaszolgáltatásáról és az együttműködésről.
- április 14.* A krími parlament elnöke az orosz dumában kért segítséget az ukrán állam és a krími köztársaság közötti konfliktus rendezéséhez.
- május 31.* Leonyid Kucsma államfő referendumot írt ki az államfő és a parlament iránti bizalomról.
- június 1.* Az ukrán Legfelsőbb Tanács megvétózta az államfő által kezdeményezett bizalmi referendumot.
- június 8.* Leonyid Kucsma államfő és Olekszandr Moroz házelnök alkotmányos szerződést írt alá az államhatalmi szervek működéséről az Alkotmány módosításáig. Jevhen Marcsuk tényleges miniszterelnök lett.
- szeptember 26.* Ukrajna tagja lett az Európa Tanácsnak.
- november 1.* Szimferopolban a Krími Autonóm Köztársaság Legfelsőbb Tanácsa jóváhagyta az új krími Alkotmányt.

1996

- május 28.* Pavlo Lazarenko lett Ukrajna miniszterelnöke (agronómus, kolhozelnök, vállalkozó Dnyipropetrovszk megyében, 1992-től az államfő megbízottja Dnyipropetrovszk megyében, 1995 szeptemberétől miniszterelnök-helyettes).
- június 1.* Befejeződött az ukrainai stratégiai atomfegyverek Oroszországba szállítása, ahol megsemmisítik azokat.
- június 28.* Kijevben a Legfelsőbb Tanács elfogadta az ország új Alkotmányát.
- július 5.* Kijevben Leonyid Kucsma államfő az új Alkotmány elfogadása apropóján felmentette a kormányt.
- július 10.* Az ukrán Legfelsőbb Tanács ismét Pavlo Lazarenko miniszterelnöknek szavazott bizalmat.
- július 12.* Kijevben ünnepélyes keretek között aláírták az Alkotmány törvénybe iktatását. A képviselők hűségesküt tettek Ukrajna népére.
- szeptember 2.* Az országban bevezették az új ukrán fizetőeszközt, a hrivnyát, mely a kuponnal megerősített szovjet rubelt váltotta fel.
- október 16.* Kijevben a Legfelsőbb Tanács jóváhagyta az alkotmánybíróság létrehozásáról szóló törvényt.
- november 14–16.* Leonyid Kucsma államfő meghívására hivatalos látogatást tett Ukrajnában Göncz Árpád államfő, aki beszédet mondott az ukrán parlamentben. Kárpátalján a két elnök jelenlétében adták át a Magyarországot Ukrajnával összekötő Csap–Záhony Tisza-híd felújított szakaszát. Ukrajna és Magyarország megállapodást kötött a háborúban elesett katonák és a polgári áldozatok emlékhelyeinek megőrzéséről és megörökítéséről, valamint sírjaik jogi helyzetéről.

1997

- január 16.* Moszkvában Ukrajna és Oroszország egyezményt írt alá a vízummentességről.
- május 21.* Kijevben a Legfelsőbb Tanács jóváhagyta a helyi önkormányzatokról szóló törvényt.
- május 28.* Kijevben Ukrajna és Oroszország egyezményt írt alá az orosz Fekete-tengeri flotta állomásoztatásáról Ukrajna területén
- május 30–31.* Kijevben Ukrajna és Oroszország kölcsönös barátsági, együttműködési és partnerségi szerződést írt alá.
- június 19.* A kárpátaljai származású Vaszil Durdinec lett az ország megbízott miniszterelnöke (komszomol- és pártfunkcionárius, 1978 és 1991 között

ukrán belügyminiszter-helyettes, 1992 januárjától a parlament alelnöke, 1995 júliusától miniszterelnök-helyettes).

július 16. Valerij Pusztovojtenko lett az ország miniszterelnöke (gépészmérnök, igazgató Dnyipropetrovszkban, 1986-tól városi hivatalnok, 1990 áprilisa és szeptembere, valamint 1994 júliusa és 1997 júliusa között kancelláriaminiszter, a közbeeső időben a kereskedelmi és hitelbank elnökhelyettese).

szeptember 24. Kijevben a Legfelsőbb Tanács elfogadta a népképviselők megválasztásáról szóló törvényt, amely bevezette a vegyes választási rendszert.

október. Szovjet utódállamok – Grúzia, Ukrajna, Azerbajdzsán, Moldova – létrehozták a GUAM (a társult országok nevének kezdőbetűi) szubregionális szövetséget (1999 és 2005 között Üzbegisztán is hozzátartozott), melynek fő céljai közé tartozik az eurázsiai szállítási folyosó biztosítása, az európai integráció elősegítése.

november 12. Ukrajna és Magyarország megállapodást kötött a határon átnyúló együttműködésről. A megállapodás a területi és helyi önkormányzatok közötti közvetlen kapcsolatok létesítéséhez nyújt jogi kereteket.

1998

március 1. Életbe lépett az Ukrajna és az Európai Unió közötti partnerségi és együttműködési megállapodás.

március 29. Ukrajnában parlamenti választásokat tartottak. 21 önálló politikai párt és 9 politikai tömörülés vett részt a választásokon, közülük a parlamenti küszöböt a következőknek sikerült átlépni: Ukrajna Kommunista Pártja – 24,65%, a RUH – 9,4%, a szocialista párt és a parasztpárt közös baloldali blokkja – 8,56%, Ukrajnai Zöld Párt – 5,44%, Népi Demokratikus Párt – 5,01%, Hromada – 4,68%, Ukrajna (egyesített) Szociáldemokrata Pártja – 4,01%, Ukrajna Progresszív Szocialista Pártja – 4,05%. A kijevi parlamentbe egyetlen magyar képviselő, Kovács Miklós, a KMKSZ elnöke jutott be.

április 13. Az ukrán államfő rendeletet adott ki a nyugdíjreformról.

április 29. Az ukrán államfő rendeletet adott ki az agráripari komplexum reformjáról.

június 1. Az ukrán fővárosban felavatták a magyar kulturális központot.

október 6. Kijevben a Legfelsőbb Tanács jóváhagyta a földtörvényt.

október 27. Budapesten Magyarország és Ukrajna egyezményt kötött a katasztrófák és súlyos balesetek megelőzése és azok következményeinek felszámolása érdekében történő együttműködésről és kölcsönös

segítségnyújtásról, illetve a végzettséget tanúsító okiratok, valamint tudományos fokozatok egyenértékűségének kölcsönös elismeréséről.

november 9. Katasztrófális árhullám söpört végig Kárpátalján, a Tisza mentén.

december 23. Az ukrán Legfelsőbb Tanács jóváhagyta a Krími Autonóm Köztársaság Alkotmányát.

1999

január 19. Az ukrán elnök rendeletet írt alá a nem mezőgazdasági rendeltetésű földterületek eladásáról.

január 21. Az ukrán elnök rendeletet adott ki az Ukrán Egység napjának bevezetéséről.

március 25. Kijev közelében autóbalesetben meghalt Vjacseszlav Csornovil, a legerősebb jobboldali párt, a RUH elnöke, a közelgő elnökválasztás esélyese.

április 1. Moszkvában Ukrajna és Oroszország elnökei kicserélték a ratifikált egyezményt, melyben Oroszország elismerte a független Ukrajnát és annak határait.

április 23. Kijevben a Legfelsőbb Tanács törvénybe foglalta, hogy Ukrajna részt vesz a nemzetközi béketeremtésben.

szeptember. A Nemzetközi Valutaalap felfüggesztette átutalásait Ukrajnának.

október 31. Ukrajnában elnökválasztást tartottak. A második fordulóra Leonyid Kucsma és Petro Szimonenko jutott tovább.

november 14. Az elnökválasztás második fordulójából Leonyid Kucsma került ki győztesen.

december 22. Viktor Jusczenko lett Ukrajna miniszterelnöke (közgazdász, kolhozban könyvelő, majd 1977–1985 között falusi bankkirendeltség vezetője, 1985–1989 között a Szovjetunió Állami Bankja ukrainai kirendeltségének vezetője, majd ukrán bankokban tölt be vezető pozíciókat, 1993 januárjától az Ukrán Nemzeti Bank elnöke).

2000

január 13. A 450 tagú ukrán Legfelsőbb Tanácsban először sikerült parlamenti többséget teremteni 237 képviselővel.

április 16. Leonyid Kucsma elnök vitatott körülmények között megnyerte azt a népszavazást, amely nagyobb hatáskörrel ruházta fel a parlamenti ellenzékkel szemben.

február 22. Kijevben a Legfelsőbb Tanács eltörölte a halálos ítéletet.

december 15. Végleg bezárták a Csernobili Atomerőművet.

december. A Nemzetközi Valutaalap méltatta az ukrán szerkezetátalakítást és a gazdaság teljesítményét és ismét felújította átutalásait Ukrajnának.

2001

február. Az Európai Unió felszólította az ukrán hatóságokat, hogy indítsanak vizsgálatot Georgij Gongadze oknyomozó újságíró meggyilkolása ügyében. Ellenzéki megmozdulásokon elhangzik, hogy az újságíró halálában Leonyid Kucsma elnök is érintett.

március 16–17. Katasztrófális árvíz pusztított a Tisza-mentén.

március 22. Elfogadták Ukrajna törvényét a kárpátaljai különleges (szabad) gazdasági övezetről, amely 737,9 hektárnyi területre vonatkozik.

május. Anatolij Kinah lett Ukrajna miniszterelnöke (moldovai születésű, Leningrádban szerzett hajómérnöki diplomát, hajógyárakban dolgozott, 1990-től népképviselő a kijevi parlamentben, 1992 márciusa és 1994 július között az államfő megbízottja Mikolajiv megyében, utána 1995 júliusáig a mikolajivi megyei tanács elnöke, majd miniszterelnök-helyettes, 1996 szeptemberétől elnöki tanácsadó, 1996 szeptemberétől az Ukrajnai Vállalkozók Szövetségének elnöke, 1998 márciusától a parlament iparügyi bizottságát vezette, 1999 szeptembere és 2000 januárja között ismét miniszterelnök-helyettes).

június 27. Az Ukrajnába látogató II. János Pál pápa boldoggá avatta a kárpátaljai Romzsa Tódor mártír püspököt (1911–1947), aki 1944–1947 között állt a Munkácsi Görög Katolikus Püspökség élén.

2002

február 6–7. Mádl Ferenc köztársasági elnök Kijevben Leonyid Kucsma elnökkel folytatott megbeszéléseket. A magyar államfőt Kárpátaljára elkísérte Anatolij Kinah, Ukrajna miniszterelnöke is. Az ukrán kormányfő a magyar kedvezménytörvény kapcsán kiemelte: Kijev nem fogja kérni a munkavállalási kedvezmény kiterjesztését az ország valamennyi polgárára. A vendégek Beregszászban felavatták a Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskola kollégiumát.

április 7. Három pártnak (Ukrajna Kommunista Pártja, Ukrajna Szocialista Pártja, Ukrajna (egyesített) Szociáldemokrata Pártja) és három választási tömörülésnek (Mi Ukrajnánk, Julia Timosenko Választási Blokkja, Egyesületes Ukrajnáért) sikerült túllépnie a 4%-os parlamenti küszöböt. Gajdos

István, az UMDSZ támogatója lett az ukrán parlament magyar képviselője – az Ukrán (egyesített) Szociáldemokrata Párt színeiben.

november 21. Viktor Janukovics lett Ukrajna miniszterelnöke (gépészmérnök, nemzetközi jogász, akadémikus, 1969-től donbászi nagyvállalatoknál dolgozott, 1996 augusztusától a donecki megyei tanács elnökhelyettese, 1997 májusától elnöke).

december 3. Ungváron a megyei önkormányzati testület arról döntött, hogy Ukrajna Legfelsőbb Tanácsánál kezdeményezik a ruszinok önálló nemzetiségként való hivatalos elismerését.

2003

szeptember 19. Oroszország, Belorusszia, Kazahsztán és Ukrajna egyezményt írt alá a gazdasági szövetséget jelentő Egységes Gazdasági Térség létrehozásáról.

november 1. Magyarország és Ukrajna között bevezetésre került a vízumkényszer. Ukrajna, valamint Szerbia és Montenegró magánútlevéllel rendelkező állampolgárai ettől az időponttól magyar vízummal utazhatnak be Magyarországra, és az első belépéstől számított korábbi 30 helyett 90 napig tartózkodhatnak az országban úti céltől függően. A magyar állampolgárok továbbra is vízum nélkül utazhatnak a két országba, a munkavállalási vagy jövedelemszerzési céllal kiutazók továbbra is vízumkötelesek. Alig van olyan ország, ahová az ukrán állampolgárok szabadon utazhatnának, ami alól a volt szovjet tagköztársaságokból alakult független államok egy része sem kivétel.

2004

április. Megkezdte működését a 2003-ban elindított kétoldalú, ukrán–magyar Nyíregyházi Kezdeményezés céljainak – integrációs tapasztalatok átadása, humán erőforrás-fejlesztés – megvalósulását segítő EuroClip-EuroKapocs Közalapítvány.

szeptember. Románia a Hágai Nemzetközi Bírósághoz fordult a Fekete-tengerben, a Duna-deltával szemben található Kígyó-sziget hovatartozása ügyében. A kőolaj és földgáz lelőhely Ukrajnához tartozik, a kontinentális talapzat egy részére azonban Románia is igényt tart.

október 31. Megtartották az elnökválasztás első fordulóját. Mivel egyik jelölt sem érte el az eredményességhez szükséges 50%-ot, új fordulókat írtak ki.

november 21. Megtartották az elnökválasztás második fordulóját Ukrajnában.

- november 22.* Vlagyimir Putyin orosz elnök gratulált Viktor Janukoviccsnak az ukrán elnökválasztáson aratott győzelméhez. Az alulmaradt Viktor Juscsenko az eredmény miatt tiltakozásra szólította fel híveit.
- november 26.* Havier Solana (Európai Unió), Aleksander Kwaśniewski (Lengyelország), Ján Kubiš (EBESZ), Valdas Adamkus (Litvánia), Borisz Grizlov (Oroszország) próbált közvetíteni Viktor Janukoviccs és Viktor Juscsenko között. Az utóbbi a választások megismétlését követelte.
- november 27.* Az ukrán Legfelsőbb Tanács politikai válságnak nyilvánította az országban kialakult helyzetet, nem ismerte el a választási eredményt.
- december 1.* Az ukrán parlament menesztette Viktor Janukoviccs miniszterelnököt, aki nem értett egyet a döntéssel és bírósághoz fordult.
- december 3.* A Legfelsőbb Bíróság kimondta az elnökválasztás érvénytelenségét.
- december 26.* Ukrajnában megtartották a „narancsos forradalomnak” nevezett tiltakozási hullám eredményeként kiírt megismételt elnökválasztást, melyet Viktor Juscsenko nyert meg (1999 decembere és 2001 májusa között az ország miniszterelnöke volt). A világsajtót bejárták a képek a dióinnal megmérgezett államfőről.

2005

- január 5.* Leköszönt Viktor Janukoviccs miniszterelnök.
- január 11.* Kihírdették a 2006. december 26-i elnökválasztás hivatalos végeredményét: Viktor Juscsenko a szavazatok 51,99%-át szerezte meg.
- január 23.* Viktor Juscsenko államfőt beiktatták hivatalába.
- január 24.* Viktor Juscsenko államfő a „narancsos forradalomban” őt támogató Julia Timosenkót nevezte ki miniszterelnöknek (dnyipropetrovszki születésű, a közgazdasági tudományok kandidátusa, gépgyárban dolgozott, majd egyéni vállalkozó, 1995–1997-ben az Állami Energiahivatal elnöke, 1998-tól parlamenti képviselő, a költségvetési bizottság elnöke, 1999-ben saját pártot alapított, 1999 decembere és 2001 januárja között miniszterelnök-helyettes).
- február 4.* Az ukrán parlament jóváhagyta Julia Timosenko miniszterelnöki kinevezését.
- február 11.* Kárpátalján letartóztatták Iván Rizak volt kormányzót, a korábban hatalmon levő Ukrajnai (egyesített) Szociáldemokrata Párt vezető politikusát, akit az Ungvári Nemzeti Egyetem rektorának öngyilkosságba hajszolásával és egyéb bűncselekményekkel vádoltak meg. A Rizak-ügyet több volt felső vezető letartóztatása követi, amit az új ellenzék politikai boszorkányüldözésnek minősít.

- február 18.* Mikola Tomenko miniszterelnök-helyettes bejelentette, hogy állami tulajdonba kell venni a Dinamo futball klubbot, melyet az U(e) SZDP-közeli vállalkozók birtokolnak.
- február 17.* Megalakult a KMKSZ Ukrajnai Magyar Párt (KMKSZ UMP). Elnök: Kovács Miklós.
- március 1.* Viktor Juscsenko államfő bejelentette, hogy elfogták a Gongadze-gyilkosság elkövetőit.
- március 4.* A Gongadze-ügyben kihallgatásra beidézték Jurij Kravcsenko volt belügyminiszter öngyilkos lett.
- március 24.* Megalakult az Ukrajnai Magyar Demokrata Párt (UMDP). Elnök: Gajdos István.
- április 9.* Az országban váratlanul megugrottak a benzinárak. Julia Timosenko miniszterelnök kartelezéssel vádolta meg az ukrán üzemanyagi piac 80%-át ellenőrző orosz szállítókat.
- április 16.* Az ukrán Külügyminisztérium bejelentette, hogy 2017 után nem fogják megengedni az orosz Fekete-tengeri flotta állomásozását a Krimen – addig erre szerződés kötelezi Ukrajnát.
- május 4.* Roman Zvarics igazságügy-miniszter elismerte, hogy nem profeszszor, sőt, felsőfokú végzettsége sincs. Benyújtotta lemondását, amit az államfő nem fogadott el.
- május 22.* Ihor Sztrembickij fiatal ukrán rendező diplomamunkája, az *Úti-társak* című alkotás nyerte el rövidfilmes kategóriában az Arany Pálmát Cannes-ban.
- június 8.* Az orosz Gazprom bejelentette, hogy véget akar vetni annak a barter-megállapodásnak, amelynek értelmében Kijev mintegy 25 milliárd köbméter orosz földgázt kap évente az Ukrajna területén áthaladó gáz tranzitjáért.
- július 8.* Moszkva. Az orosz parlament egyhangú határozatban szólította fel Mihail Fradkov kormányfőt, hogy radikális módon emeljék fel a gázarat a volt Szovjetunió olyan tagállamainak, mint a „narancsos forradalom” utáni Ukrajna, amelyek eltávolodtak Moszkva vonzáskörétől.
- szeptember 8.* Távozott posztjáról Julia Timosenko miniszterelnök.
- szeptember 22.* Jurij Jehanurov lett Ukrajna miniszterelnöke (az oroszországi Jakut ASZSZK-ban született, építészmérnök, vállalatvezető, 1993–1994-ben gazdasági miniszter-helyettes, 1997 februárja és júliusa között gazdasági miniszter, utána 1998 áprilisáig a Vállalkozásfejlesztési Állami Bizottság elnöke, 1999 decembere és 2001 májusa között miniszterelnök-helyettes, utána az államfő hivatalában vezető szakember).

- november 22.* Moszkva és Kijev nem tudott megállapodni a gázzárról, ezért elmaradt Mihail Fradkov orosz miniszterelnök ukrainai látogatása.
- november 23.* Alekszandr Medvegyev, a Gazprom alelnöke „lopásnak” nevezte azt a kijevi bejelentést, miszerint Ukrajna közvetlenül kiszolgáltatná magát abból a gázvezetékéből, amelyen az európai orosz export 90 százalékat szállítják, ha leállnának az Ukrajnának szánt orosz szállítások.
- december 13.* Alekszej Miller, a Gazprom vezetője kijelentette, hogy januártól leállítják az ukrainai szállításokat, ha Ukrajna nem írja alá a tarifaemelését.
- december 27.* Jurij Jehanurov ukrán kormányfő kijelentette, hogy Kijevnek szerződés alapján joga van a területén át Európába szállított gáz 15 százaléka, tranzitköltségként.
- december 29.* Vlagyimir Putyin orosz elnök 3,6 milliárd dolláros hitelt ajánlott Ukrajnának, hogy piaci áron vehessék meg az orosz gázt, Viktor Juszenko ukrán elnök azonban elutasította az ajánlatot.

2006

- január 1.* A Gazprom leállította a gázszállítást Ukrajnának.
- január 3.* Moszkva helyreállította a nyugati importőröknek szánt gázmenyenyiség szállítását, és arra kérte az Európai Uniót: gyakoroljon nyomást Ukrajnára, hogy ne csapolja meg az Európának szánt gázt.
- január 4.* Az orosz Gazprom és az ukrán Naftohoz megállapodtak a Kijevnek szolgáltatott gáz árában.
- március 26.* Parlamenti és helyhatósági választásokat tartottak Ukrajnában. A bejegyzett 126 pártból 45 párt és tömörülés került fel a választási listára. A 225 választókerületben közülük öt jutott be a Legfelsőbb Tanácsba, azaz az ukrán parlamentbe: Régiók Pártja 32,14% (186 mandátum), Julia Timosenko Blokkja 22,29% (129 mandátum), Mi Ukrajnánk Blokk – 13,95% (81 mandátum), Ukrajna Szocialista Pártja 5,69% (33 mandátum), Ukrajna Kommunista Pártja 3,66% (21 mandátum). Ezúttal nem sikerült magyar képviselőt juttatni az ukrán parlamentbe – eltérően az előző három ciklustól.
- április 10.* Hivatalossá váltak a választási eredmények.
- május 25.* A parlament első ülésnapja.
- június 22.* A három parlamenti frakció (Julia Timosenko Blokkja, Mi Ukrajnánk Blokk, Szocialista Párt) 239 képviselőből megalakította a „narancsos koalíciót”.

július 7. A Szocialista Párt tagjai hivatalosan kiléptek a „narancsos koalícióból”. A választásokon győztes Régiók Pártja, valamint a Szocialista Párt és a Kommunista Párt megalakította a „válságellenes koalíciót”, amely Viktor Janukovicsot jelölte miniszterelnöknek (Régiók Pártja).

augusztus 4. A parlamenti többség megszavazta Viktor Janukovicsot miniszterelnöknek (második Janukovics-kormány). Timosenkóék ellenzékiinek nyilvánították magukat, a Mi Ukrajnánk (Juscsenko államfő pártja) azonban tárgyalásokat kezdett a „válságellenes koalícióba” való belépésről.

október 17. A Mi Ukrajnának frakciója bejelentette, hogy nem tárgyal tovább a kormánykoalícióval és ellenzékben marad.

október 23. Viktor Jusczenko ukrán elnök részt vett az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulójának budapesti ünnepségein.

2007

február 24. Julia Timosenko Blokkja és a Mi Ukrajnánk Blokk közös ellenzéki frakciót alakított.

március 21. A parlament megszavazta gazdasági miniszternek Anatolij Kinahot, az ellenzéki Mi Ukrajnánk Blokk jelöltjét.

március 22. A Mi Ukrajnánk Blokkhoz tartozó Gyáripárosok és Vállalkozók Pártja, melynek vezetője Anatolij Kinah, azt javasolta parlamenti képviselőinek, hogy lépjenek ki az ellenzéki frakcióból és csatlakozzanak a kormánykoalícióhoz. A kormánykoalíció ugyanezen a napon úgy döntött, hogy „válságellenes koalíció” helyett „nemzeti egység koalíciója” néven működik tovább.

március 23. Julia Timosenko Blokkjából 5 képviselő és a Mi Ukrajnánk Blokkjából 6 képviselő átült a kormánykoalíció padsoraiba.

március 29. A parlamenti képviselők rendkívüli gyűlésén bejelentették, hogy Viktor Jusczenko államfő május 27-re új parlamenti választásokat ír ki.

április 2. Viktor Jusczenko államfő aláírta a rendeletet a parlament feloszlatásáról. Ugyanezen a napon a kormány alkotmányellenesnek nyilvánította a rendeletet és az alkotmánybírósághoz fordult.

szepember 30. Közös megegyezéssel megtartották az előrehozott választásokat. A Régiók Pártja 34,37%-ot, Julia Timosenko Blokkja 30,71%-ot, a Mi Ukrajnánk – Népi Önvédelem Blokk 14,15%-ot, Ukrajna Kommunista Pártja 5,39%-ot, Litvin Blokkja 3,96%-ot szerzett. Kovács Miklós, a KMKSZ UMP elnöke a 99. volt Viktor Jusczenko államfő Mi Ukrajnánk Blokkjának listáján, Tóth Mihály, az UMDP tiszteletbeli elnöke

pedig a Szocialista Párt listáján került a 11. helyre, ám az előrehozott parlamenti választások nem hoztak sikert a magyar jelölteknek.

december 18. Julia Timosenko lett Ukrajna miniszterelnöke (második Timosenko-kormány).

december 21. Nyolc új EU-s tagállam, közte Magyarország csatlakozásával a schengeni övezet elérte Ukrajna határát.

2008

január 28. Brüsszelben Julia Timosenko ukrán miniszterelnök elővette az ukrán politikában 2005 óta emlegetett tervet: építsék meg a Fehér Áramlatot (White Stream), amely a közép-ázsiai gázt a Kaszpi-tengeren, Észak-Kaukázuson, a Fekete-tengeren és Ukrajnán keresztül vezetné Európába. A 2004-es ukrajnai elnökválasztás után, amikor Ukrajna eltávolodott Oroszországtól, az utóbbi kiemelten kezdte kezelni a nem Ukrajnán keresztül vezető energiavonalak kérdését. Németországgal, Olaszországgal és Franciaországgal megállapodást kötött a tervbe vett észak-európai gázvezetéken, Északi Áramlaton (Nord Stream) keresztüli szállításokról, illetve elhatározta az Oroszország és Törökország között a Fekete-tenger alatt húzódó Kék Áramlat (Blue Stream) vezeték meghosszabbítását Románián, Magyarországon keresztül Ausztriáig, Ukrajna megkerülésével. Az utóbbinak később, miután Törökország visszakozott, Déli Áramlatra (South Stream) változott a neve, s Magyarország után Bulgária is betársult. Mind az Északi, mind a Déli Áramlat projekt fő partnere az orosz Gazprom. Az EU által tervbe vett Nabucco vezeték Oroszországot elkerülve juttatná Európába a közép-ázsiai és az iráni földgázt (csatlakozott hozzá az osztrák ÖMV, a bolgár Bulgargaz, a román Transgaz, a magyar MOL és a török Botas).

május 16. Ukrajna hivatalosan a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) 152. tagjává vált.

október 8. Viktor Juscsenko államfő feloszlatta a parlamentet.

október 29. Az ukrán parlament nem szavazta meg az előrehozott választások finanszírozását rögzítő törvénytervezetet.

november 11. Viktor Juscsenko államfő bejelentette, hogy elhalasztják a decemberre tervezett előrehozott választásokat.

Összeállította: Fedinec Csilla

Ukrajna közigazgatási térképe